

Cieľ aktivity:

Cieľom odbornej exkurzie do zahraničia – Česká republika / Nemecko, ktorú v dňoch 8. – 11. októbra 2019 zrealizovali RA NSRV SR pre Nitriansky, Trnavský a Trenčiansky kraj, boli úspešne zrealizované projekty v regióne MAS Český sever, z.s. (Česká republika) a MAS Naturpark Zittauer Gebirge (Nemecko). Odbornej exkurzie sa za každý kraj zúčastnilo 15 osôb najmä z radov manažmentu MAS, zástupcov obcí a podnikateľov na vidieku a jeden zástupca RA NSRV SR. Exkurzia bola zameraná na problematiku rozvoja vidieka, LEADER, projekty spolupráce, vidiecky cestovný ruch a prezentáciu rozvojových projektov podporených zo zdrojov EÚ.

Priebeh aktivity:

Účastníci mali v utorok ráno pre pohodlnejší nástup na exkurziu až 3 nástupné miesta a to Nitra, Galanta a Trenčín. Následne sa autobusom všetci presunuli do Českej republiky, k nemeckým hraniciam do územia regiónu České Švýcarsko, presnejšie do mesta Krásná Lípa. Po príchode ich privítala manažérka MAS Český sever, z.s. pani Eva Hamplová. Po krátkej prehliadke centra mesta sa účastníci presunuli do budovy mestského úradu Krásná Lípa, kde ich zástupkyňa primátora mesta p. Drobečková zoznámila s históriou mesta, významnými rodákmi aj mnohými zrealizovanými projektmi. V meste žilo pred 2. svetovou vojnou viac ako 8 tisíc obyvateľov, v súčasnosti ich je 3 600. Zaujímavosťou tohto mesta je, že ponúka zadarmo pozemky na výstavbu rodinných domov, samozrejme ak záujemca dodrží dohodnuté pravidlá výstavby. Nasledovala prehliadka niektorých zrealizovaných projektov v meste. Jedným z projektov bol projekt sociálneho podniku Čokoládovňa MANA, ktorý je príkladom zamestnávania ľudí so zdravotným postihnutím a ich integrácie sa na trh práce. V rámci zážitkovej dielne si môžu návštevníci vyrobiť svoju vlastnú čokoládu, čo však kvôli veľkému počtu účastníkov nebolo možné. Namiesto toho ale fungovala čokoládová fontána a tak bolo možné v čokoládovni ochutnať aj rôzne druhy čokolád. Nasledovala prehliadka miestneho pivovaru Falkenstein (investícia financovaná z OP Podnikanie a inovácie pre konkurencieschopnosť) spojená s večerou a následným presunom do hotela v meste Rumburk na ubytovanie.

Druhý deň študijnej cesty za začal opäť v meste Krásná Lípa prehliadkou projektov realizovaných v meste. Potom sa účastníci presunuli na námestie, kde navštívili Turistické centrum Dom Českého Švýcarska. Dom je sídlom neziskovej organizácie, ktorá je iniciátor rozvoja a ochrany prírodných a kultúrnych hodnôt regiónu, nachádza sa v ňom informačné a školiace stredisko vrátane interaktívnej náučnej expozície o prírode a histórii Českého Švýcarska, v regióne sa nachádza totiž „Národný park České Švýcarsko“. Riaditeľ Turistického centra a zároveň aj náš sprievodca – pán Jiří Rak nám počas prehliadky územia národného parku autobusom ponúkol mnohé krásne výhľady na okolitú prírodu, skalné útvary, zachovalé vidiecke domy a usadlosti. Pani Hamplová z MAS Český sever, z.s. zase poskytla informácie o projektoch realizovaných v jednotlivých obciach. Ďalšou zastávkou bola Mydliareň Rubens v malebnej obci Růžová. Ide o rodinnú firmu, kde postupne vybudovali penzión s relaxačnou záhradou a neskôr s výrobňou prírodných bylinkových mydiel, obchodíkom a tvorivými dielňami. Majiteľka, pani Hrachovcová porozprávala o výrobe ich mydiel a o bylinkách, ktoré používajú, a ich liečebných účinkoch. Namiesto plánovaného výletu na Pravčickú bránu (oprava cesty) sa účastníci dostali na skalnú vyhlídku Bašta (Bastei) nad riekou Labe. Je to najvýznamnejšia skalná formácia Saského Švýcarska, skalný most, ktorý bol prvou európskou stavbou pre turistov. Poslednou zastávkou bola návšteva historického

C: 2.2/1 Odborná exkurzia do zahraničia – Česká republika / Nemecko

a tradičného podstávkového domu – jedinečnej ľudovej architektúry severných Čiech a Saska. Jedná sa o vidiecky dom, ktorý má na úrovni prízemnia špeciálnu predloženú konštrukciu. Dom v súčasnosti funguje ako múzeum, miesto pre verejné podujatia, výstavy, semináre a rôzne iné stretnutia.

Štvrtkový program začal v historickom meste Žitava v Nemecku, ktoré je aj sídlom MAS Naturpark Zittauer Gebirge. Po príchode do mesta účastníci navštívili Múzeum Kostola sv. Kríža, kde si prehladli expozíciu veľkého žitavského pôstneho plátna z roku 1472, ktoré je jedným z najstarších a najväčších na svete a presunuli sa k železničnej stanici. Odtiaľ sa parným vlakom na úzkorozchodnej železnici dostali do kúpeľnej a výletnej obce Oybin v Žitavských horách. Po obede v obci sa účastníkom prihovoril starosta obce pán Tobias Steiner, vyzdvihol spoluprácu obcí v česko-nemeckom pohraničí, predstavil najznámejšie turistické atrakcie na území obce a poprial účastníkom príjemný čas strávený v obci Oybin. Ďalej už nasledovala prezentácia zástupcu MAS Naturpark Zittauer Gebirge, ktorý predstavil MAS, jej činnosti a príklady dobrej praxe. MAS vyhlásila prvú výzvu na predkladanie žiadostí už v roku 2015, v súčasnosti má vyhlásenú 10. výzvu, po ktorej bude nasledovať posledná výzva tak, aby v roku 2020 už boli ukončené všetky projekty a mohla sa pomaly pripravovať na nové programové obdobie. Ako výhodu prezentovali nízku byrokratickú náročnosť a dvojkolový systém hodnotenia projektov, ktorý im umožňuje v prvom kole určiť jednoznačný príspevok k naplneniu cieľov stratégie.

Zaujímavými prvkami stratégie je napríklad podpora bývania pre súkromné osoby, ktoré chcú zrekonštruovať nevyužívané objekty v obciach pre vlastné bývanie. Nakoľko sa jednalo o väčšiu MAS (viac ako 55 tis. obyvateľov) v porovnaní so slovenskými MAS, v rámci aktuálneho programového obdobia disponovala s alokáciou vo výške 9,6 mil. EUR vrátane výdavkov na projekty spolupráce. Zároveň sa účastníci dozvedeli viac informácií o stratégiách rozvoja území v rámci spolkovej krajiny Sasko. Ďalším bodom programu bola návšteva hradu Oybin zo 14. storočia, ktorý je známym turistickým cieľom v oblasti Žitavských hôr. Hrad pozostáva z romantickej zrúcaniny českého kráľovského hradu a kláštora Oybin, prebieha dlhodobá rekonštrukcia ich priestorov. Záver dňa patril prehliadke pivovaru Kocour vo Vansdorfe, ktorý je úspešne čerpal prostriedky cez MAS Český sever, z.s. Posledný deň odbornej exkurzie pozostával z workshopu a prehliadky kancelárie MAS Český sever, z.s. v meste Vansdorf. Pani Hamplová spolu so zamestnancami MAS predstavili podrobne vykonávané činnosti miestnej akčnej skupiny, príklady dobrej praxe a skúsenosti s multifondom, cez ktorý naplňajú ciele stratégie MAS. Po odbornom programe sa účastníci presunuli na Slovensko.

Záver z aktivity:

- účastníci zo SR získali informácie o príkladoch dobrej praxe a možnostiach podpory rozvojových zámerov MAS, obcí i podnikateľských subjektov z Programov rozvoja vidieka ČR a Nemecka a ďalších verejných zdrojov
- pozitívne ohlasy účastníkov k organizačnému zabezpečeniu zahraničnej exkurzie, programu a priebehu exkurzie, možnosť komunikácie s navštívenými MAS bez jazykovej bariéry
- vytvorený priestor na výmenu informácií o implementácii CLLD a tiež pre vzájomnú interakciu medzi účastníkmi v odbornej problematike

Vypracoval: Ing. Andrej Milo, regionálny koordinátor RA NSRV SR pre Trenčiansky kraj

Dátum: 14.10.2019

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka:
Európa investuje do vidieckych oblastí

Program
rozvoja vidieka SR
2014-2020

MINISTERSTVO
PŔDOHOSPODÁRSTVA
A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY